

Tarvi Sits
Kultuuriministeerium

ASUTUSESISESEKS KASUTAMISEKS
Teabevaldaja: Riigikontroll
Juurdepääsupiirang 30.06.2020 - 31.08.2020
Alus: AvTS § 35 lg 2 p 2

Meie 30.06.2020 nr 2-1/80039/29

Märgukiri auditi „Riigi 2019. aasta raamatupidamise aastaaruande õigsus ja tehingute seaduslikkus“ tulemuste kohta Kultuuriministeeriumi valitsemisalas

Austatud kantsler

Riigikontroll tegi riigi 2019. aasta raamatupidamise aastaaruande õigsusele ja tehingute seaduslikkusele hinnangu andmiseks audititoiminguid ministeeriumides ja nende valitsemisala asutustes ning Riigikantseleis, Riigikohtus ja Riigikogu Kantseleis määral, mis oli vajalik, et veenduda riigi seisukohalt oluliste finantsaruannete kirjade õigsuses ning oluliste majandustehingute seaduslikkuses.

Tehtud töö tulemuste põhjal koostab Riigikontroll ühe auditiaruande riigi kohta tervikuna. Ministeeriume, Riigikantseleid, Riigikohtu ja Riigikogu Kantseleid teavitatakse nende valitsemisalas tehtud audititoimingute tulemustest märgukirjaga.

Auditi käigus tegid audiitorid Kultuuriministeeriumi valitsemisalas 2019. aasta septembrist kuni 2020. aasta juunini järgmisi audititoiminguid:

- kontrollisid valitsemisala 2019. aasta riigieelarve täitmise aruande õigsust;
- kontrollisid riigi seisukohast oluliste tehingute vastavust riigieelarve seadustele ja raamatupidamises kajastamise õigsust ning sisekontrollisüsteemi toimimist valdkondades nagu
 - toetuste andmine,
 - tööjõukulude arvestus,
 - majandamiskulude tegemine,
 - tehingud põhivaraga,
 - asutaja õiguste teostamine;
- kontrollisid, kas tehingute tegemisel seotud isikutega, kes on määratletud avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhendis, on kinni peetud toimingupiirangust korruptsioonivastase seaduse mõistes. Sama kontrolliti ka toetuse andmise tehingute auditeerimisel.

Riigikontroll ei tuvastanud eelarve planeerimisel ja kasutamisel, majandamis- ja tööjõukulude tegemisel ning sihtfinantseerimisel sisekontrollisüsteemi toimimises ega tehingute raamatupidamises kajastamisel kontrollitud ulatuses olulisi puudusi.

Tehtud audititoimingute tulemusena tegi Riigikontroll tähelepanekud põhivarade arvestuse puuduste ja toimingupiirangu rikkumise kohta.

1. Kultuuriministeeriumi info, mille põhjal Vabariigi Valitsus tegi korralduse anda varad üle SA-le Eesti Ajaloomuuseum, ei olnud täielik

Kultuuriministeerium on 2019. aastal Sihtasutusele Eesti Ajaloomuuseum mitterahalise sissemaksena üle andnud riigivara, kuid osa Maarjamäe kinnistuga seotud põhivaraobjekte jäi Vabariigi Valitsuse 10.01.2019. aasta korraldusest nr 13 ja 20.06.2019. aasta korraldusest nr 155 välja.

Nimelt oli osa kinnistuga seotud objektidest hindamisakti koostamise ajal (31.07.2018. a seisuga) raamatupidamises arvel lõpetamata ehitusena ja jäid selle tulemusel hindamisaktist välja. Seetõttu ei sisaldu need varad ka Vabariigi Valitsuse korraldustes ega notariaalses aktis.

Lõpetamata ehitusena arvel olnud varad (Maarjamäe park, gaasitrassid, pingid, kõnniteed, liftid jms) jääkväärtusega 3,7 miljonit eurot (31.12.2018. a seisuga) võeti põhivarana arvele tagantjärele ja need anti märtsis 2019 riigivara üleandmise-vastuvõtmise aktiga üle sihtasutusele koos Vabariigi Valitsuse korraldustes nimetatud muude varadega.

Riigikontrolli hinnangul on selliste probleemide edaspidiseks vältimiseks vaja korraldada valitsemisala varade arvestus nii, et varad võetaks õigel ajal arvele ning põhivaratehingute tegemise alusdokumendid oleksid kõikehõlmavad.

Riigikontrolli soovitus Kultuuriministeeriumi kantslerile: võtta varad raamatupidamises arvele õigel ajal ning veenduda varade üleandmisel, et üleantavate varade nimekirj on täielik.

2. Eesti Arhitektuurimuuseumi põhivarade arvestus vajab parandamist

Riigikontroll auditeeris Eesti Arhitektuurimuuseumi ekspositsiooni avamisega seotud renoveerimistööde kajastamist ning tuvastas selles mitmeid vigu:

- põhivarana võeti arvele kulutusi, mis ei vasta kapitaliseerimistingimustele. Eraldi põhivaraobjektina võeti arvele summas 84 468 eurot kokku üldised remonditööd, millest enamik ei vasta põhivara tingimustele. Komponentideks on näiteks voolikukapi värvimine (95 eurot), 4 radiaatorit (785 eurot), keldri fuajee remonttööd (808 eurot) jms;
- renoveerimistööde kasulikuks elueaks on määratud 50 aastat, mis ei vasta Riigikontrolli hinnangul tehtud tööde ja soetatud kaupade tegelikule kasulikule elueale;
- kulumiarvestust on alustatud hiljem, kui vara tegelikult kasutama hakati – näitus avati märtsis, kuid vara amortisatsiooni arvestamist on alustatud aprillis.

Asutuse hinnangul on tegemist ühe suure renoveerimisega ning kõik tehtud tööd tuleb arvele võtta põhivaradena.

Riigikontroll on ka varasemates auditites tuvastanud muuseumides probleeme näituste arvestuse pidamisega ning peab vajalikuks, et nende arvestuspõhimõtteid muuseumidele meelde tuletataks.

Riigikontrolli soovitus Kultuuriministeeriumi kantslerile: pidada põhivara arvestust kooskõlas avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhendiga.

3. Eesti Arhitektuurimuuseum on teinud tehinguid seotud isikuga

Eesti Arhitektuurimuuseum on ostanud kahel korral oma direktorilt teenuseid, mida ta osutab füüsilisest isikust ettevõtjana. Muuseumi direktor on esitanud muuseumile arve projekti juhtimise eest summas 500 eurot ja ekskursiooni juhtimise eest summas 130 eurot. Mõlemal juhul on muuseumi direktor kinnitanud enda esitatud arved e-arvekeskuses Fitek.

Mainitud tehingute puhul võib olla tegemist toimingupiirangu rikkumisega korruptsioonivastase seaduse tähenduses. Korruptsioonivastase seaduse kohaselt on ametiisikul keelatud toimingut või otsuse tegemine, kui otsus või toiming tehakse ametiisiku enda või temaga seotud isiku suhtes. Kui sellist otsust või toimingut on vaja teha, peab sellest viivitamata teavitama isikut või organit, kellel on ametiisiku ametisse nimetamise õigus ja kes teeb toimingut või otsuse ise või annab selle ülesande teisele ametiisikule.

Riigikontroll juhib tähelepanu, et korruptsioonivastase seaduse kohaselt peab avalikku ülesannet täitev asutus oma töö korraldamisel tagama, et ametiisik ei oleks kohustatud tegema otsust või toimingut iseenda või temaga seotud isiku suhtes. Kui asutus jätab selle kohustuse täitmata, ei vabasta see asjaolu ametiisikut kohustusest pidada kinni toimingupiirangutest.

Riigikontrolli soovitus Kultuuriministeeriumi kantslerile: rakendada meetmeid, et vältida valitsemisala asutustes huide konflikti sisaldavate tehingute tegemist.

4. Tehingute seaduslikkus sihtasutuses Tehvandi Spordikeskus

Riigikontrolli juhendamisel auditeerisid avaliku sektori vandeaudiitorid riigihangete seaduse järgimist 2019. aastal sihtasutuses Tehvandi Spordikeskus, kus Kultuuriministeerium teostab asutajaõigusi.

Auditi tulemusena selgus, et SA Tehvandi Spordikeskus on loonud hanketegevuse korraldamiseks riigihangete seaduse nõudeid järgiva sisekontrollisüsteemi. Samas aga tuvastas vandeaudiitor, et samaselt 2018. aastaga oli ostetud infotehnoloogia halduse erilahenduse teenust ilma riigihangete seaduse kohast hankemenetlust korraldamata, sellekohane hankemenetlus korraldati 2020. aastal. Lisaks tuvastati kahel juhul, et treeningabi süsteemide rentimiseks ei olnud korraldatud lihthankemenetlust. Ühe hankemenetluse puhul tuvastati, et selle raames sõlmitud hankelepingu tingimused erinevad hankedokumentides esitatud tingimustest ning menetluse korraldamisel ja riigihangete registrile hankelepingu sõlmimise teate esitamisel ei peetud kinni seadusega määratud tähtaegadest.

Ootame Teie kirjalikku vastust märgukirjas tehtud soovitude kohta hiljemalt 12. augustiks 2020.

Riigikontroll tänab Kultuuriministeeriumi valitsemisala teenistujaid meeldiva koostöö eest ning loodab, et esitatud tähelepanekutest ja soovitudest on abi sisekontrollisüsteemi tõhustamisel ning raamatupidamisarvestuse parandamisel.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ines Metsalu-Nurminen
peakontrolör

Ingrid Hindrikson
Ingrid.Hindrikson@riigikontroll.ee